Kis-Czell, 1902. IV. évfolyam. 8. szám. Vasárnap, február 23

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — fil.
Fél évre . . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Reformok a jogi oktatásban.

Ügyvédi kamarai üléseken a közelmultban is hallatszott hang, sőt éles hang affelől, hogy itt volna már az idejé a numerus clausus behozatalának. A higgadt elemek épp a higgadtságukkal leszerelték azoknak a hangoknak az élességét, bebizonyitva, hogy ha valamely pályán, ugy első sorban az ügyvédi visszaesés volna az a reform, amelynek más ugyan a neve, de lényegileg: céhrendszer lenne. És pedig „némileg“ mégis idejét mult institucció a huszadik században.

De akik — természetesen csak dicsérhető józansággal — elejét vették egy esetleges dekadenciának, azok is belátták, mert tényeket be kell látni, hogy égető a szükség a jogi pályán a reformokra első sorban a képtelen tultermelés miatt, de nem kevésbbé azért, mert az eddigi jogi képzésben igen sok a hiányosság. Az eddigi rendnek először is, másodszor is, harmadszor is a főkritériuma a a sok theoria, a legió elméleti vizsga, aminek a végére odacsöppent pontnak a kötelező doktorátus. Ez pedig nem baj. De az eredmények azt mutatják, hogy minden „jogász“-ból lett ugyan doktor, de nem minden doktor: jogász. Sőt. Ez pedig baj. Annál nagyobb baj, mert igy a doktorátusnak az a sokszor hangoztatott dekoruma teljesen illuzóriussá olcsó kávéházi élczek czéltáblájává lett, de legesleginkább azért, mert ez az ut a legegyenesebb az intelligens proletárság növelésében.

Ezt látta is mindenki, tudja is mindenki, ellenben két egyetemünk jogi fakultásán, a vidéki jogi akadémiákon évről évre növekedett a joghallgatók száma. És mikor a szülő joghallgatónak adja a fiát, bár látja a tulzsufoltságot, nem lehet tőle elvitatni, hogy a gondolkodásában legalább enyhitő oka van. Mert bizonyos, hogy semelyik pálya sem látszott a fiu jövőjére nézve annyira kecsegtetőnek, mint a jogi; hisz nyitva áll előtte az ügyvédi iroda, a biróság, a kereskedelmi intézetek fogalmazói osztálya és sok más állami hivatal. Bizonyos tehát, hogy határozottan fölötte áll az orvosi vagy a tanári pályának, de mikor tultermelés jő létre, természetes, hogy már az aránynak az előnyösebb volta is megszünik, alálhanyatlik a kereslet, különösen pedig akkkor, ha a kiválónak a feje bug a sok elmélettől, de az a gyakorlati bázis, a melynek vasnak kellene lennie: naivul: törékeny.

Az az előadói tervezet, amelyet Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter nemrég tett közzé, csak a legnagyobb elismeréssel találkozhatik mindenfelől, mert ez az európai nivon álló reform azt tartja minden egyes pontjában szem előtt, amit kell szem előtt tartania: a gyakorlati czélszerűséget.

A hosszas tárgyalások után létrejött előadói tervezet lényegileg ezeket a reformokat tartalmazza.

A vidéki, állami és felekezeti akadémiák fönmaradnak, az eddigi két alapvizsga továbbra is meglesz, de gyakorlati tárgyakat vesznek beléjük, ellenben ezentul nem lesz meg a mostani kétféle államvizsga és helyette jogi és állattudományi államvizsgát hoznak be és ezekben is előtérbe helyezik a gyakorlati elemet. A doktorátus megmarad ugyan, de — és ez a de nagy jelentőségü — nem lesz a jövőben minősitési fok, hanem egyszerüen tudományos grádus.

A vidéki jogi akadémiák szervezetét is reformálja az előadói szervezet, államvizsgálati bizottságaiban ott lesz a miniszteri biztos és négy vizsgáló tanár közül legfölebb csak kettő lehet az akadémia tanári karán kivül.

Mindezekről a reformokról az első pillantásra látszik, hogy az a szellem lüktet bennünk, a mi a legokosabb: a gyakorlati életre való tekintet.

A punktum szálienszt azonban a tervezetnek azok a pontjai teszik, amelyek akkép szólnak az egyetemi tanitásnak a

TÁRCZA.

Virágfakadáskor.

Délután egy óra ötven perczkor történt. Kint az utczán a katonabanda tele tüdővel fujta a Rákóczy-indulót, bent a lefüggönyzött, homályos szobában pedig kinyitotta száját a csöppség. Sikitott, ahogy a torkán kifért. Akkor született tudniillik a csöppség.

A kertben a rózsafákkal beültetett, gyöpös kertben pedig egy ember sétált. Ám bátor, hogy rohanásnak is beillett a sétája. A fejét fogta kétségbeesetten és kinosan nyöszörgött. Bent a halállal vivódik az édes asszony, ezért oly kétségbeesett a férfi. Két orvos jár-kel az asszony ágya körül, az embernek meg kell őrülnie, ha nézi.

A férfi szemeből kiomlott a könyv, talán az utolsó, mert a többi kiszáradt. Ekkor az utczán fölzendült a katonabanda s az elkeseredett ember dühösen emelte öklét az égnek. Még az Isten is csufolódik.

A kertajtó hirtelen kinyilt. Egy fekete ruhás nő közeledett gyorsan és lélekszakadva kiáltotta:

— A gyerek! . . . a gyerek! . . . olyan édes! . . .

A férfi megrendült. Az égnek emelt ökle lehanyatlott s valami hihetetlenül zavaros, örömteljes hang szakadt ki a melléből. Aztán pár lépéssel a kertajtónál volt és rohant végig a virágos tornáczon.

Ott állott az ajtó előtt. Az egész teste megreszketett a izgalmtól, [illegible] meg a kilincsen.

— Hollo, oda tilos a bemenet! hallatszott mögötte egy rideg, száraz hang.

Az egyik orvos volt. Szürke, hideg szemeivel végignézte az egész testében reszkető embert és megfogta a karját.

Majd később, egy óra mulva!

A férfi bizonytalanul kérdezte:

— Hogy van a feleségem?

Jól.

— Hát a gyermek?

— Hiszen hallja . . .

Csakugyan a szobából kihallatszott a csöppség egészséges sirása, Az apa megállott s az arczán boldog ragyogás ömlött el.

— Látni szeretném.

— Várjon. Egy félóra mulva.

A férfi dühösen nézett az orvosra. Aztán sarkon fordult és megölelte a hirthozó feketé ruhás nőt. A felesége barátnője volt ez, ki az asszony betegsége alatt, folytonosan mellette virrasztott.

— Jaj! hiszen megfojt . . .

A barátnő kiáltott igy és mosolygott.

A férfinck ötlete támadt.

Tudja mit? Táviratozzunk! A bátyámnak, a nagynénémnek . . . Jó?

— Nem bánom.

— Hanem legyen szives és irja a táviratot, [illegible] most nem tudok [illegible] Mizze!

Mutatta, hogy mennyire reszket a keze.

Az asszony leült a tornácz asztalához és iráshoz készült; a férfi diktált:

„Kedves bátyám, fiam született! A feleségem egészséges. Aldassék az Isten szent neve!“

Az asszony csodálkozva nézett a férfira.

— De kimondta magának. hogy fia született?

— Ön!

— Ugyan! Én csak gyermekről tettem említést. Különben is leánya van.

A férfi ravaszul mosolygott.

— Jó, jó! Engem nem szed rá!

— De higyje el, egészen komolyan mondom.

A férfi elkomorult Az arczát sötét felhők lepték el, haragosan ránditott a vállán.

— Eh, maguk csak komédiáznak velem!

Az orvos épen akkor nyitott be a tornáczra.

— Mondja doktor ur, micsoda az a kisféreg: fiu-e, vagy leány?

— Kisasszony!

A férfi dühösen mordult fel.

— De hát miért mondták előbb, hogy fiu!

— Ki mondta? Senki. Maga csak képzelődött.

szigoritásáról, hogy lesznek ezentul kötelező kollókviumok és gyakorlati szemináriumok.

Nos: nemcsak a fakultást végzett emberek tudják azt, hogy mit jelent az egyetemen a vizsgázás, a szigorlatozás. Tudják ezt, hogy mást ne mondjunk a kávéházi pinczérek is. Hat héttel a vizsga meg a szigorlat előtt abbamarad ugyanis a joghallgató urak nagyrészének a kávéházi lebzselése, hat hétig kevesebbet hoznak a billiárd dákói. Legalább hat hétig tudniilik tanulni is szokás, sőt illik is.

Akik pedig azt hiszik, hogy ezt a derék pinczérek tudják csak, a szülők pedig nem, azoktól bocsánatot kérünk, de ezt a naiv tudatlanságot ne tessék a kereskedő meg az iparos szülőkről sem föltételezni.

Hogy pedig az ügyvédek micsoda tomboló tudást tapasztalnak nem egy ujdonsült doktornak a részéről, meg, hogy mit gondolnak ilyenkor, ugy magukban, befelé, arra nézve nagyon sok és hő fölvilágositást adhatnának az ügyvédek maguk.

Azokat a kötelező kollókviumokat, meg kötelező gyakorlati szemináriumokat, nem kell tehát a reform érdekes czafrangjainak tartani.

Nagyon komoly és nagyon böles ujitások ezek.

Az élettartama.

Az emberi élet tartama a legkülönfélébb befolyásoknak van alávetve. Két körülmény gyakorol leginkább átöröklés és életszokások. A gyermekre nézve legjobb, ha atyjuk, amikor születnek, nem fiatalabb 25 és nem idősebb 40 évesnél és az anya életkora a 35 évet meg nem haladja. Betegségek az átöröklésnél természetesen nagy szerepet játszanak, első sorban a tuberkulózis. Rákbetegségnél az átöröklés veszélye nem oly nagy, mint a nagyközönség azt gyakran hiszi. A test sulyától is sok függ. Aki fiatal korában nagyon kövér, hosszu életre nem igen számithat, mert a kövér emberek betegséggel szemben ellentálló képességgel nem igen birnak. Fontos az edény és idegrendszer állapota. Akinek finomabb üterei vannak, tovább fog élni, mint akinek üterei vastagfaluak. Tulságos élvezetek ártanak életünknek; sokkal kevesebben betegszenek meg a munkától, mint tulságos élvezetektől. A hivatás is befolyást gyakorol élettartamunkra.

Az ember élettartama a legutóbbi husz év alatt az összes kulturállamokban növekedett. Ausztria—Magyarországban a halandóság ezer lakónál 32-ről, 29-re, Hollandiában 21-ről, 18-ra apadt. Ez az örvendetes eredmény természetesen első sorban a közegészségügyi berendezések javulásának köszönhető. Az életbiztositó-társaságok adatai alapján kiszámitották, hogy aki 30-dik évét betöltötte, nagy valószinüséggel számithat arra, hogy a hatvanidakat is tuléli.

Az élet tartamára nagy befolyást gyakorol az étkezés módja. Hogy helyesen táplálkozzunk, nemcsak arra kell figyelnünk, hogy étvágyunkat kielégitsük, hanem főképpen arra, hogy azokat az anyagokat fogyasszuk, melyekre erőnk és egészségünk fentartása czéljából szükségünk van.

Lehetséges, hogy étvágyunk teljes kielégitése mellett erőt nem adó ételeket élvezünk és viszont éhesek maradunk, noha a táplálék erőnk megtartására elegendőnek bizonyul.

A éhség és szomjuság egyénenként változó. Az ember általában többet eszik, mint kellene, a bő lakomának csak csekély része szolgál tényleg táplálkozásra.

Sokkal helyesebb az ételek minőségére, mint bőségére figyelnünk. Szükséges volna a leendő gazdasszonyokat ez irányban már az iskolában kitanitani. Pontos kisérletekből tudjuk, hogy felnőtt munkásember napi szükségletét 120 gramm fehérje, 50 gramm zsir és 500 gramm szénhidrát teljesen fedezik.

Mindennapi táplálékunknak tartalmaznia kellene e mennyiségeket s ezért feleségeinket és leányainkat meg kellene tanitanunk élelmiszerünk tápanyagtartalmára, hogy az ételeket nemcsak izlés, hanem szükség szerint is megtudják válogatni.

E mellett a nyomor kellő kielégitésére és az ételek izletes elkészitésére is figyelemmel kell lennünk, mert a legtáplálóbb étel is kellő fűszerezés nélkül élvezhetetlen. A főszempont mind a mellett az élelmiszerek ügyes megválogatása legyen, mert e nélkül könnyen megeshetik, hogy a szervezet a felvett táplálékénál többet fogyaszt s igy saját erejét, épségét veszélyezteti.

A fizikum épségben tartásán kivül természetesen fontos az élettartamra nézve az is, hogy kedélyünk izgalmaknak minél kevésbbé legyen kitéve, mert csak igy érhető el az emberek leghőbb vágya: a magas életkor.

Dr. F.

A szobából most élesebben tört ki a csöppség sirása, [illegible] megrázott.

De mit mikor olyan hangja van, mint egy brigádérosnak! Egy lánynak ilyen hangja van? Lehetetlen! Aztán mégis azt mondják, hogy lány. Na, nekem akkor ne sirjon. Ki nem állhatom a nyafogását. A pinczébe teszem, ha sir. Bizony Isten odateszem.

A doktor kiszólt az ajtón.

— Na most, ha ugy tetszik bejöhet.

— Nem tetszik!

A fekete ruhás asszony, a felesége barátnője rászólt:

— Ugyan ne legyen gyerek! Mit szól Mariska majd? Őt is elkeseriti.

— Igaz, a feleségem elkeseredik. Megyek!

Remegve nyitott be az ajtón. A homályos, lefuggönyözött szoba mélyében az egyik ágyon ott feküdt a felesége. Halvány, szenvedő arcza mosolygott, mikor meglátta a férjét. Fáradtan nyujtotta felé a kezét.

A férj odasiettett. Már ott állott az ágyszögleténél, amikor a másik ágyról fölsirt a gyerek. A férfi megállott. Tétován nézett arra a ruha és csipkegombolyagra, melyben bizony, nyára benne [illegible] csöppség, [illegible] felé esett tétova pillantása. Az asszony mosolyogva nézte a férjét. Leolvasta a küzdelmét az arczáról és ingerkedve mondta:

— Jó, jó! Nem haragszom meg. Megengedem, hogy először a babát csókolja meg...

Csak ezt várta a férfi. Odarohant az ágyhoz és a vánkosok és dunyhák közül kiragadta a csöp kis leányt. Egy darabig maga elé tartotta és vizsgálta. A csöppség sivalkodott, amint a kicsi torkán kifért. A szája nagy lett, a szemei pedig eltüntek a ránczok között. Amellett szederjeskék lett az arcza, hogy no bizony csunya kis portéka volt a csöppség. Az apja pedig nézte, nézte, aztán mohón, sóvárán kezdte csókolgatni a siró száját, a szederjes kis arczocskáját és boldogan ismételgette:

— Szakasztott én vagyok... szakasztott én...

Pakots József.

Közgazdaság.

A kisbirtokos és a kisbirtok hiteléről.

(Folyt. és vége.)

A kisbirtokos hitelének fokozottabb mértékben leendő gyakorlására buzditandó az Országos Központi Hitelszövetkezet és esetleg a kormány vagy országgyülés által felszólitandó, hogy fokozottabb mértékben alapitson hitelszövetkezeteket. Tegyen meg mindent és hassa oda, hogy még a legrejtettebb havasi faluban is a földmivesek szövetkezeti érdekhálózatba lépjenek. Vegye igénybe e munkánál a felekezetek papjait és tanitóit, az állami és megyei tisztviselőket, a gazdasági egyesületeket, a jobb indulatu földbirtokosokat és egyáltalán minden jobb gondolkodásu embert, minden egyesületet, kultur-intézményt, hogy a szövetkezeti érdekhálózat minél előbb teljesen kiépitessék.

Jövessen, menessen, járasson szakértő tanitókat országszerte; alapitsa a szövetkezeteket tömegesen; vegye kezelés alá az elzüllésnek indult nagy tömeget és mentse meg még hazánknak azt az értékes munkaerejét, ami még ma megmenthető, mert csak akkor tett az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelességének eleget, ha a munkát teljes erejével a kezébe veszi és azt diadalra is viszi.

A kisbirtok hitelére még nincsen meg a megfelelő szervezetünk. Annak éppen olyan hajlékonynak, olyan kis egyedek részéről is hozzáférhetőnek kell lenni, mint az Országos Központi Hitelszövetkezetnek. A kölcsön nagyságnak értéke relativ, a kölcsönkérő vágyoni viszonyaival áll arányban. Egy dusgazdag birtokosnak egy pár százezer koronás kölcsön — nem nagy kölcsön; egy száz koronás kölcsön nekem szintén nem nagy kölcsön, — de egy két-három holdas kisbirtokra egy száz koronás kölcsön már elég nagy kölcsön.

Ugy kell tehát ezt a még nem lévő intézményt szervezni, hogy még száz koronás járadék kölcsönöket is adhasson. És ugy kell ennek az intézménynek berendezve lennie, hogy szükség esetén összesen egy pár száz millió járadékot is bocsáthasson ki. Mert én nem a bankok adataiból, hanem a vidék eladósodottságából számitott és biztosan veszem, hogy több, mint hatszázötven millió korona a kisbirtok ama terhe hazánkban, melyet járadékadóssággá kell átalakitani.

Ilyen czélra lenne fejlesztő az alapszabályek módositása állami garancziával és támogatással az Országos Központi Hitelszövetkezet, már csak azért is, mert ennek az intézménynek a vidéki hitelszövetkezetek vezetüségében meg volna a már eddig is ellenőrzött és vezetett gárdája és pedig sok ezer jóravaló ember, akiket ilyen czélra felhasználhatna. És ezek naponkint csak szaporodni fognak.

Hibás lépésnek tartanám, ha akármilyen okból a kisbirtok és a kisbirtok hitelének kielégitését két önálló, egymással szerves kapcsolatban nem levő intézményre biznák.

Azt nem is tartom szükségesnek fejtegetni, hogy a kisbirtok hitele, mert kocczázattal nem jár, olcsóbb legyen valamivel, mint a kisbirtokos hitele, mert ez utóbbi biztossága a személy kvalitásától is függ.

Gidófavy István dr.,
kir. közjegyző.

HIREK.

— **Püspök beiktatása.** István Vilmos dr. szombathelyi püspököt vasárnak iktatták be székébe fényes ünnepséggel. A város köz- és magán épületeit ez alkalomból zaszlók diszitették, a város népe pedig már korán reggel megtöltötte az ősi székesegyházat, ahol a szertartás lefolyt. Az installáczió vasárnap reggel kilencz órakor kezdődött. Az érkező püspököt a székesegyház főbejárójánál a papság élén Stegmüller Károly dr. püspöki vikárius fogadta. Mielőtt a püspök elfoglalta volna székét, a vikárius felolvasta a királyi kinevezési okmányt, valamint az egyházi megerősitésről tanuskodó s a főpásztorhor, a székeskáptalanhoz, a papsághoz és a hivekhez intézett pápai bullákat. Mikor a püspök elfoglalta trónját, a vikárius beszédet mondott hozzá, mire válaszképpen Horváth István szombathelyi prépost plébános olvasta fel a szószékről az uj apostol allokuczióját, melyet a papsághoz és a hivekhez intézett. Ezután Tedeum következett, amely után a püspök ünnepi misét mondott, majd pedig áldást osztott a hivek között. Mise után a püspök rezidencziájába ment, hol megkezdődött a tisztelgés. Első sorban az egyházmegyei papság tisztelgett, Stegmüller Károly pápai prelatus vezetésével, majd Vasvármegye törvényhatósága Reiszig Ede főispán, Zalavármegye kiküldöttei Jankovich László főispán vezetésével. A szombathelyi huszár- és gyalogezred tisztikarát Froschmaier Károly. huszárezredes vezette. Szombathely város Ehen Gyula polgármesterrel az élén tisztelgett. Zalaegerszeg város küldöttségét Várhidy Lajos dr. vezette a püspök elé. Kőszeg város küldöttsége Sissovics Mikér polgármester vezetésével jelent meg. A tisztelgés után a püspök lakomát adott, amelyen ő maga mondotta az első köszöntőt a királyra.

— **Hymen.** Zsigmond Elek m. kir. honvéd főorvos, Nagy-Károlyból (Szatmárm.) a közelmult napokban jegyezte el magának Ságról Remete Sárika urhölgyet, Remete Dénesnek, gr. Erdődy Ferencz sági uradalmi jószágfelügyelőjének kedves müveltségü leányát.

— **A városházáról.** Kis-Czell mezőváros képviselőtestülete szerdán délelőtt képviselőtestületi gyülést tartott. A gyülésen több folyó ügyet intéztdk el. Igy városgazdául megválasztották Szabó Lajos vendéglőst, [illegible] azonban a [illegible] helyezett bizalmat meg[illegible]szönte, de azt elnem fogadja. Igy ma még nincs Kis-Czellnek városgazdája. A városi pénztárnok eddigi 300 korona fizetését felemelte a képviselőtestület 400 koronára, folyósitva azonban csak 1903. évben lesz. Ezután dr. Pletnits Ferencz inditványát tárgyalta a képviselőtestület a Kis-Czell és Nemes-Dömölk között elterülő apátsági birtok megvétele tárgyában. E birtok megvételével volna csak lehetséges Kis-Czell és Nemes-Dömölk egyközséggé való átalakitása. A képviselőtestület egyhangulag elfogadta dr. Pletnits inditványát és a birtok megvételének tárgyalására az apátsággal, egy öt tagu bizottságot küldött ki, amelynek tagjai lettek: Pálovits József vbiró, Loránth Gyula jegyző, dr. Porkoiáb Mihály, dr. Pletnits Ferencz és Weisz Kálmán városi képviselők. A számvizsgáló-bizottsági tagok megválasztása következett ezután. Számvizsgálókká megválasztattak: Bisitzky Ödön, Weisz Kálmán és Váralylyai Pál rendes, dr. Berzsenyi Dezső póttagul. A szegények névjegyzékébe felvétetett Hinterholcz József. Pletnits Ferencz tett még inditványt arra nézve, hogy a henteseknek, aháznál való sertés ölés ezentul tiltassék el s köteleztessenek a vágóhidon való sertés ölésre, mely e czélra átalakitandó. Végleges határozatot ez inditvány felett, a legközelebbi képviselőtestületi gyülésen hoznak. Gyülés végén Berzsenyi Dezső dr. inditványozta, utasitassék az elöljáróság, hogy a Kis Czellben felállitandó Berzsenyi Dániel szobor alap 300 frtját a megyei tiszti ügyész kezéből vegyék át és azt a város kezelje, mint aki arra hitva van. E szobor alap tudvalevőleg a vbukott kis-czelli takarékpénztárnál volt elhelyezve, melyet a csődtömegből a tiszti ügyész vett ki, de maig nem adta át Kis-Czellnek. Egyéb tárgy nem volt, elnöklő biró a gyülést feloszlatta.

— **Halálozás.** Ssheiber Bernát, volt kis-czelli lakos, ki csak az ősz folyamán költözött el Kis-Czellből Bpestre, ott a mult héten meghalt. Scheiber Bernát a vb. kis-czelli takarékpénztárnak szintén igazgatósági tagja volt s a nemrég Szombathelyen tartott tárgyaláson még részt vett, de már akkor sulyos beteg volt.

— **Egyleti élet.** A jánosházai iparos és kereskedő ifjuság Önképző-köre f. hó 16-án tartotta a rendes évi közgyülést. A tisztviselőkar ez alkalommal következőképen alakult meg: Elnöknek nagy lelkesedéssel a kör alapitója és eddigi elnöke Kossa Gusztáv gyógyszerész kiáltatott ki, ki mellé ügyvezető társelnökül Sztankovics János asztalosmester választatott. Alelnökök lettek: Fehér János iparos) és Henberger Ármin kereskedő. Titkár: Kemény Simon tanitó. Pénztárnok: Rauch Lajos kalaposmester. Könyvtárnok: Németh Lajos esztergályos. A választások minden tekintetben sikerültéknek mondhatók. Hogy menynyire viseli szivén a kör derék elnöke annak fejlődését, arról tanubizonyságot tesz azon körülmény is, hogy a gyülésen a könyvtár részére 40 kor. adományozott. Ezen tett saját magát dicséri. Sok ilyen pártfogást a fiatalságnak!!

— **Josef Zichiesche.** Olvasóinkat igen kérjük, ne hehezteljenek ránk azért, hogy ily nehezen kimondható név olvasásával fárasztjuk őket, de kénytelenek vagyunk ezt az urat bemutatni, ki a „Sümeger Dampfmühlen"-nek tulajdonosa és ékes német nyelven levelez még mais a tőle lisztet vásárló kereskedőkkel. Tudtunkkal Sümeg Magyarországban Zalavármegyében van és ezt a „Sümeger Dampfmühle" tulajdonosa nem tudja, vagy nem akarja tudni. A neve után itélve, ez az ur, több mint bizonyos, Csaszlauból származik, tehát helyesen tennék a vele összeköttetésben levő kereskedők, ha megmagyaráznák neki, hogy azt a nyelvet, amit ő beszél és amelynek ő buzgó terjesztője, sikeresen az ő becses volt hazájában használhatja, de nálunk ne fáradjon annak a terjesztésével, mert a mi gyomrunk azt sohasem veszi be.

— **Országos vásárunk,** mely hétfőn folyt le, az az napi rendkivüli rossz időjárás miatt, ugy a zsib, mint a baromvásáron igen gyenge volt a forgalom.

— **Felülfizetés.** Gombás Sándor ur, a kis-[illegible] „Dalkör"-nek [illegible] volt szives, mint bál felülfizetést utólagosan beküldeni, melyért lapunk utján mond köszönetet a „Dalkör" vezetősége.

— **A biztos ur zaklatásai.** Edvi Sándor szombathelyi pénzügyi biztos ur zaklatásairól már két izben is adtunk hirt lapunkban, ezuttal még beszámolunk egy néhány dolgáról és napirendre térünk dolgai felett ama reményben, hogy Edvi urnak felettes hatósága elejét fogja venni a biztos ur további zaklatásainak a polgárokkal szemben. Ez a legkevesebb, amit a polgárok méltán elvárhatnak végre is. Kis-Czellben létekor Edvi ur figyelme kiterjedt mindenre. Végig járta a vendéglőket, kereskedéseket, de betekintett az órás és ékszerészek üzleteibe is. Egyik órásnál például a kirakatban megpillantott az aranyórák között egy ezüst órát, mivel pedig egy belügyminiszteri rendelet szerint ez tilos, azért, hátha az órások eladják az ezüst órát arany óra gyanánt (aligha akad ma-már olyan bolond, aki megne ismerje az arany és ezüst közötti különbséget) a biztos ur nyomban szerencséltette az órást b. látogatásával, megmagyarázta neki a törvényt, (pedig csak rendelet) felvette a tényleirási jegyzőkönyvet. (fináncz nyelven mondva) és most következik a pénzbirság. mely összegből $^{5}/_{8}$ rész valószinü a biztos urat illeti. Egyik kis-czelli kártya elárusitó czéget pedig azért büntettek meg Edvi ur jóvoltából 215 koronára, (Ezt fentartással közöljük és ha nem igy van, vissza szijjuk Szerk.) mert egy-két játékkártya burkolatáról leesett a bélyeg, ami valószinü, hogy a rossz csomagolás miatt történt. Természetes, hogy a czég védekezése nem használt, tehát fizetni kellett. Ennyit tartottunk szükségesnek a biztos ur üdvös (?) tény kedéséről befejezőleg még elmondani.

— **Vendéglősök mozgalma.** A kis-czelli vendéglősök között mozgalom indultmeg a mostani vendéglői zárórák megváltoztatása miatt. A vármegyei szabályrendelet szerint, vendéglőkben és kávéházakban zene csak 10 óráig lehet, mig a rendes záróra éjjeli 12 órakor van ugy a vendéglőkben mint a kávéházakban. Mint halljuk, a vendéglősök a kávésokkal együtt üzletüknek éjjeli 12 óráig való nyitvatarthatását akarják és ha ezt a vármegye nem engedélyezné, nem lenne tekintettel Kis-Czell idegen forgalmára, akkor a vendéglősök ügyüket a belügyminiszter elé viszik.

— **A siketnémák érdekében.** Dunántul összes megyéi egy lelkes felhivásban arra kérik a társadalmat, hogy a kaposvári süketnéma intézetet anyagilag támogassák. Igaz, hogy ezen humánus intézmény a kormány támogatásában is részesittetik, de fentartásához a társadalom anyagi támogatása is szükségeltetik. A süketnémák száma évről-évre szaporodik s borzalmas az a kimutatás, melyet az alábbiakban ismertetünk. Az országban van 59.000 siketnéma, ezek közül van 5000 tanköteles. A Dunántulban van 2752 siketnéma ezek közt van 554 tanköteles koru, E számok megyék szerint igy oszlanak meg: Zalam. 545, Vasm. 338, Somogym. 312, Baranyam. 288, Veszprémmegye Tolnam. 209, Sopronm. 199, Fehérm. 186, Komáromm. 168, Mosonm. 148, Győrm. 148 siketnémát tud felmutatni. Vasvármegye e tekintetben második helyen áll!

— **Követésre méltó nemes példa.** Esterházy Miguel gróf, a ma is daliás öreg katona, aki 1848 előtt a hadseregben már főtiszt volt, a szabadságharczot pedig mint huszár százados küzdötte végig élethossziglan felajánlotta honvéd nyugdija felét a 48-as emlékeket kegyelettel gyüjtő kolozsvári orsz. történelmi ereklye muzeumnak. Ugyanezt tette Simig Rezső honvédtüzér hadnagy Kalocsáról, kit a muzeum hazafias irányu működése fellelkesitett. Esterházy Miguel gróf most lapunk utján kéri egykori bajtársait példája követésére, és arra, hogy alapitványokkal és hagyományohkal tegyék lehetővé, hogy egy anyagilag is erős vára legyen a muzeum a nagy idők emlékeinek, mert az öreg katonák halandók, de az eszmének örökké élni kell és kell legyen egy erős intézmény, amely az öreg katonák halált megvető törekvése emlékeit fentartja. A hazafias eszmékért lelkesedni tudó magyar fiatalságot is emlékezteti a márczius 15-e megünneplésére s követésére amaz elveknek, amiket minden iskola önképző-körenek külön-külön Végh Bertalan, a ma 90-ik évét betöltött ezredes megirt.

— **Mátyás az igazságos király szobra.** Husz év előtt Kolozsvár mozgalmat inditott meg, hogy Magyarország nagy királyának, Mátyásnak az igazságosnak szülővárosában méltó szobor állittassék. A szobor költségeit a nemzettől kértük s a biztató reményre elkészült a szobor, mely ma az érczöntőben készen már csak a felállitásra vár. Egyelőre ennek utjában áll az a sajnálatos körülmény, hogy a szükséges költségre még mintegy 60.000 korona hiányzik. Kolozsvár kö-[illegible] a lehetőt megtette, de kimer[illegible] igy kénytelen a magyar [illegible] ama fiaihoz fordulni kérő szavával, kik a nagy király emléke iránt való kegyeletből e czélra áldozni készek és képesek. A hazafias adományok vagy közvetlenül vagy pedig bármelyik fővárosi vagy vidéki hirlap szives közvetitésével a Mátyás-szobor bizottsághoz Szvacsina Géza kir. tanácsos polgármester kezeihez, Kolozsvár czim alatt küldendők be.

Meghivó.

A Kemenes-Szent-Márton községi tejszövetkezet 1902. évi február 26-án délután 2 órakor az iroda helyiségében

rendes közgyülést tart,

melyre a tagok az alapszabályok 11. §-a értelmében meghivatnak.

Napirend:

1. A zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
2. Az 1901. év kezdetén 39 tagja 96 üzletrészszel volt jogosult.
3. Esetleges inditványok.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg az iroda helyiségnél kitétetett és mindenki által megtekinthető.

Kemenes-Szent-Márton, 1902. febr. 20.

Igazgatóság.

Üzlethelyiség és lakás kiadás.

Kiadó Kis-Czellben a Főtéren a jelenleg Dávidovics Dávid által bérben birt lakás és üzlethelyiség, mely áll:

egy üzlethelyiségből, három szoba, konyha, kamra, pincze és padláshasználatból.

Bérbe venni szándékozok bővebb értesitést nyernek

Németh Márkus,
divat-kereskedésében
5—6 Kis-Czell.

VÉDJEGY. 20—20

pálinka (sósborszesz)

Vértes gyógyszereszfele.

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében ugy külső, mint belső használatra mindenek előtt legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyüró-módszerre (massage) Kitünő sikerrel használtatik köszvény, csúz, meghülések ellen, bénulások, ficzamoknál, gyulladás- és kelésnél, továbbá a fejbőr erősitésére, valamint a száj tisztitására; belsőleg gyomor-görcs, rosszullét, fejfájás, stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak s általán sokat gyalogl óknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt védjegyével. Egy üveg 30 kr., 1 és 2 kor. Kapható Kis-Czellben: **Nagy Gyula** ur **füszerkereskedésében**, egyaltalán ott, hol plakátok a fenti védjegygyel láthatók, valamint közvetlen:

VÉRTES L. Sas-gyógysz. Lugoson.

Kiadó lakás.

Özv. Marton Pálné házában 1902. ápril 1-től kezdve egy szoba, konyha, kamra és faházból álló udvarlakás kiadó.

Tanonczul egy jó családból származó ügyes, szolid fiut, azonnal felveszek bádogos üzletemben.

Patyi Jónás,
1—4. bádogos-mester Kis-Czell.

Két-ket szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel egyik azonnal, a másik május 1-re kiadó.

Bővebb felvilágositást ad:

Weisz Kálmán
2—3 Kis-Czellben.

479—1902. tk.

Hirdetmény.

A kis-czelli kir. jbiróság, mint tkvi hatóság, közhirré teszi, hogy Kemenes-Mihályfa község közös legelőjének felosztása által szükségessé vált részleges telekkönyvi átalakitás tervezetének hitelesitése és ezzel kapcsolatosan az 1886. évi XXIX. az 1889 évi XXXVIII. az 1891. évi XVI. és 1892. évi XXIX. t. cz. szabályszerű eljárás foganatositására határidőül Kemenes-Mihályfa községházához **1902. évi május hó 5-ik és következő napjai** tüzetnek ki.

Ennélfogva felhivatnak mindazok:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesitési tárgyalásra személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az uj telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakitása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemü harmadik személyek irányában többé nem érvényesithetik.

forduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kivánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitüzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekeblezésre alkalmas okiratok nincsenek, hogy az átiratásra, az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. 6. 7. és 9. [illegible] értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak

[illegible] tulajdonos az átiuházás létrejöttet a kiküldött előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekeblezésére engedélyét nyilvánitsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesithetik és a bélyeg és illeték elengedésének kedvezményétől is elesnek.

4. Mindazok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálog jog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánitása végett a küldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Kis Czell, 1902. évi február hó 8 ik napján.

A kis czelli kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

1—3 **László**, kir. albiró.

4952—902. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a kis-czelli kir. járásbiróságnak 1901. évi V. 532. 539. sz. végzése folytán Baracskai Etel férj. Kertész Vendelné, Kaudersz Ferencz végrehajtatók felperesek részére Kertész János és társai alperesek ellen 300 kor., 122 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 900 koronára becsült ingóságokra a kis czelli kir. járásbiróság V. 532. 539—2. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is amennyiben azok kielégitési jogot nyertek volna Ságon Kertész Jánosnál **1902. évi február hó 28-án d. e. 9 óra** és folytatólag Izsákfán leendő megtartása határidőül **1902 évi február hó 28-ik napján délután 3 órája** kitüzetik, amikor a biróilag lefoglalt 6 darab szarvasmarha és butorok, takarmány nemüek stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükségesetén becsáron alulis el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégittetéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Kis-Czell, 1902. évi febr. hó 10.

VÉGH KALMAN, kbvhtó.

Szőllőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Előkerités

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisü, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető [illegible] évi alatt rendkivül csekély [illegible] semmiféle [illegible] sem hatolhatnak át.

Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik. Ezer csemete elég 200 méterre. Ára **6** frt.

Diócsemeték. Óriási jövedelmet biztositó voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkivül elterjedt.

Szines fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kivül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt czimére ingyen és bérmentve küldeni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmat haszonra ne forditanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czim:

Érmelléki első szőllőoltvány-telep. Nagy Gábor
(12—20) **Nagy-Kagya. u. p Székelyhid.**

Nyomatott a kiadó „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben, 1902